

Oponentský posudek na diplomovou práci Elišky Bendařikové

Literární autorky evropského středověku

Diplomová práce Elišky Bendařikové je z těch, na které je složité psát oponentský posudek. Práce je výborná, logicky strukturovaná, inteligentně a srozumitelně napsaná. Práce zcela naplňuje vytčený cíl: „stručně uvést do problematiky tvorby literárních autorek evropského středověku, vyzdvihnout jejich kvality a jejich přínos pro evropskou literaturu.“

Práce je velmi hutná – plná informací, odkazů, nastíněných problémů a možností dalšího zkoumání. Navzdory zhušťování, které je v tomto případě nezbytné, neutíká autorka k laciným zjednodušováním středověkého kontextu, ale naopak vždy opatrně zdůrazňuje různorodost tohoto období. Autorka dokazuje, že je schopná pracovat s primárními i sekundárními prameny v několika jazycích. Použitá literatura je dobře zvolena: přestože by seznam bylo možné doplnit, vybrané studie jsou ty základní a v rámci diplomové práce plně dostačující.

Autorka nijak nezveličuje genderový přístup, což je mně osobně velmi sympatické. Její práce tak skutečně zaplňuje mezeru v českých sekundárních pramenech týkajících se středověkých autorů a jejich děl, aniž by se snažila přesvědčit, že pouze nebo především literatura psaná ženami je ta zásadní.

Práce je už vymezením svého tématu spíše popisná než problematizující a působí trochu jako učebnice, což ale není na škodu. Naopak, její publikace by vhodně zaplnila zmíněnou mezeru a byla by tak užitečnější, než rozvíjení nějakých za každou cenu originálních teorií. Zároveň mám ale za to, že autorka, která v diplomové práci příliš neodhaluje svoje názory a postoje, jistě nějaké má. Tato diplomová práce by mohla být výborným základem pro disertační práci – autorka je již dobře seznámená s prameny a problematikou. Proto bych se autorky při obhajobě zeptala: *Na jaký problém, se kterým jste se při psaní diplomové práce setkala, byste se soustředila při dalším výzkumu? Co Vás jako čtenářku nejvíce zaujalo na rozebíraných textech? V čem Vám dosavadní sekundární literatura připadá nedostačující?*

Práce se v názvu téměř shoduje s citovanou knihou Petera Dronkeho *Women Writers of the Middle Ages* z roku 1984. Také Dronke vytváří jakési portréty nejdůležitějších středověkých spisovatelek. Moje další otázka by tedy byla: *V čem vidíte hlavní rozdíly mezi svou a Dronkeho prací? Jak byste přemluvila nakladatele, aby vydal raději Vaši diplomovou práci než překlad Dronkeho? Jak se změnil přístup k tomuto tématu od dob Dronkeho?*

K tomuto se pojí problém metodologie obecně. Autorka podle mého názoru především následuje témata a problémy, se kterými se setkává v konkrétní sekundární literatuře (přínejmenším necituje žádnou teoretickou studii), což je ovšem zcela legitimní. Ale možná je to jen dojem. Proto bych se zeptala: *Jak byste charakterizovala svoji metodologii? Byla jste ovlivněna nějakým konkrétním dílem?*

Ve shrnutí autorka píše: „V rámci charakterizace jednotlivých historických období jsou v práci zmíněny i jiné literární autorky, než jsou zde podrobně představované čtyři osobnosti. Jejich tvorba však z různých, zde objasňovaných důvodů, nedosahovala kvality vybraných čtyř spisovatelek.“ (str. 95) V práci ale nijak nezdůvodňuje svoje nezařazení Heloisy, která je rovněž obecně uznávaná. Je to ovšem drobnost – do práce se samozřejmě nevejdou všechny uznávané autorky, přesto bych se však zeptala: *Jak byste zdůvodnila vynechání Heloisy? Šlo Vám při výběru autorek ještě o něco jiného?*

Mám pouze pár drobných poznámek:

1. Doplnila bych podtitul, ze kterého by bylo zřejmé, že se autorka nesnaží postihnout středověké autorky jako celek, ale k podrobné analýze si vybírá čtyři jedinečné postavy.
2. Práce se hodně zabývá žánrovou tematikou, zde by bylo možné doplnit (nebo alespoň odkázat na) teoretické práce.
3. str. 32: „Martyrium Dionýsia, prvního pařížského biskupa a patrona Merovejců autorka ozvláštňuje pouze svým omylem, když ho zaměňuje s neznámým křesťanským filosofem a teologem, který si dal pseudonym Dionýsius Areopagita.“ Nejde o žádné ozvláštnění, tato záměna byla zcela běžná a na svém počátku úmyslná. Když na ni později upozornil Abelard, mnohé si znepřátelil.

Konečně několik drobných chyb, které by ovšem autorka snadno odstranila při kontrolním čtení, např.:

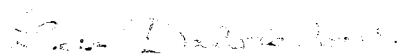
str. 9: „pro ní“, str. 21: „aby se za ní modlili“, str. 50: „skrze ní“

str. 14: „tvoby“ místo „tvorby“ a „obtěžnej“ místo „obtěžněji“

str. 42 a pozn. 228 na str. 34: francouzská medievistka se jmenuje „Goulet“, ne „Goulett“

str. 11: „že se zabývá se zápasem“, str. 47: „Navíc se přes svou častou churavost se dožila“

Celkově je předložená práce skutečně kvalitní, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

Lucie Doležalová, Ph.D.

Centrum pro teoretická studia

Jilská 1

110 00 Praha 1

dolezalova@cts.cuni.cz